

інших навчальних дисциплін напряму «Правознавство» є створення умов, за яких у студентів розвиваються зацікавленість у предметі, відкритість до сприйняття нової, іноді незвичної за форматом інформації, відповідальність за результати своїх дій чи бездіяльності. Студенти повинні мати можливість ознайомитися з критеріями оцінки перед початком роботи, а не після її виконання.

Вважаємо, що від того наскільки повно студент оволодіє статистичною методикою залежить рівень його кваліфікації та професійної майстерності.

Література

1. Христич І. О. Правова статистика у структурі знань правника / І. О. Христич // Проблеми вищої юридичної освіти: наук.-метод. конф., 18-19 грудня 2001 р.: тези доп. – Х., 2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.nulau.edu.ua/REPOZITORII/TEORII/Tezu18_12_2001.html

УДК 343.973

Сосков Р. М., здобувач,
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ

КОРУПЦІЯ ЯК ФАКТОР ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Питання запобігання економічній злочинності стає дуже важливим в періоди економічних криз, особливо таких затяжних і системних, як сучасна світова криза. Саме в такі моменти потребує особливої уваги систематизація проявів такої злочинності, а також розробка можливих дій для запобігання заглиблення цього явища в суспільному житті.

Як відзначає В. І. Бобирь: «Проблема боротьби з організованою злочинністю у сфері економічної діяльності набула в останні роки міжнародного характеру. Організовані злочинні формування не тільки активно впливають на різні сфери життєдіяльності держави, але й все активніше перетинають кордони, створюють, по суті, аналогії транснаціональних компаній, зайнятих злочинним бізнесом» [1]. І з цим не можна не погодитися. Науковці, що займаються вивченням цього явища, відзначають багато факторів, які впливають на розповсюдження злочинності в економічній сфері. Серед них називається і корупція, що опосередковано впливає на погіршення економічного стану населення і тим самим ще збільшує рівень економічної злочинності. За даними кримінологічних досліджень, близько 2/3 кримінальних злочинних угруповань користувалися протекцією посадових осіб різних рангів. Від 10 % до 15 % від вартості реалізованих товарів йде на дачу хабарів

посадовим особам. З цього можна зробити висновок, що рівень латентності хабарництва стосовно сфери господарської діяльності багатократно перевищує рівень в інших сферах діяльності посадових осіб [1]. Так, за офіційними статистичними даними було виявлено в 2013 році – 1733 випадків хабарництва, 2014 році – 2121, 2015 році – 2054. Як бачимо, випадки хабарництва мають динаміку зростання.

Автор вважає, що крім уже визначених науковцями видів корупції або сфер, де вона існує, треба класифікувати її і за рівнем системи управління. Тому можна визначити три рівні корупції посадових осіб – вищий, центральний і місцевий (або територіальний). Вже існує такий термін, як «grand corruption» – велика корупція або корупція на вищому рівні. Маїра Мартіні у своїй статті «Боротьба з «великою корупцією»: труднощі та успіхи» надає таке визначення цього явища: «Grand corruption – це систематичні дії, що здійснюються високопоставленими чиновниками для задоволення власних потреб на шкоду економіці і суспільному благу і включають в себе хабарництво, торгівлю впливом, розкрадання в особливо великому розмірі». На цей час grand corruption набуває міжнародного масштабу, оскільки використання отриманих корупціонерами грошей відбувається найчастіше за межами їх власних країн (звіти FAFT 2011, StAR 2011) [2].

Хрестоматійними прикладами корупції у вищих органах влади стали дії Бена Алі (президента Тунісу 1987-2011), Фердинанда Маркоса (президента Філіппін 1965-1986), Віктора Януковича (президент України 2010-2014), які стали учасниками багатомільйонних розкрадань.

Які ж складнощі виникають у боротьбі з корупцією у вищих ешелонах влади?

По-перше, це можливість високопоставлених можновладців вчиняти тиск на проведення розслідування.

По-друге, внутрішня спротивність системи правоохоронних органів розслідуванню таких справ, бо існують і особиста зацікавленість посадових осіб центрального рівня органів державного управління, і позавідомчий вплив.

По-третє, вищі посадові особи мають імунітет проти кримінального переслідування.

По-четверте, корупція може бути легалізована владою, внаслідок чого вона сприймається державними службовцями як невід’ємна частина їхньої діяльності. А це, в свою чергу, робить неможливим збір доказів.

Виникає інше питання: яким чином протистояти тій ситуації, що склалась в цьому секторі в сучасній Україні?

Виходячи із світового досвіду, можна запропонувати декілька напрямків цієї правоохоронної діяльності.

1. Реформування і модернізація системи управління національним бюджетом дозволяють унеможливити або складним для чиновників

вчинення корупційних дій.

2. Забезпечення вільного доступу населення до інформації про використання та розподілі бюджетних коштів.

3. Розширення практики обов'язкового і регулярного розкриття чиновниками і їх близькими відомостей про доходи, майно та конфлікті інтересів.

4. Створення спеціального органу розслідування корупційних діянь.

5. Проведення розслідувань закордонними незаангажованими спеціалістами, на яких складно тиснути.

Деякі з названих заходів вже тривалий час проводяться в Україні, але вони страждають одним великим недоліком: інформація, що отримується під час податкових звітів або при розподілі бюджетних коштів, не страждає на істинність та об'єктивність. І тільки про діяльність Національного антикорупційного бюро занадто рано надавати будь-які висновки.

Література

1. Бобырь В. И. Социальные факторы коррупции в Украине: пути улучшения ситуации / В. И. Бобырь // Збірник наукових праць Харківського Центру вивчення організованої злочинності. Вип. 1. – Х., 2000. – 364 с.

2. Мартини М. Борьба с «большой коррупцией»: трудности и успехи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.transparency.org/whatwedo/answer/fighting_grand_corruption_challenges_and_successes.

УДК 343.545

Усатова Т. І., здобувач,
Науково-дослідний інститут вивчення проблем
злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

ЛАТЕНТНІСТЬ ДІЯНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СТВОРЕННЯМ АБО УТРИМАННЯМ МІСЦЬ РОЗПУСТИ ТА ЗВІДНИЦТВОМ

1. Кримінально караним випадкам звідництва, створення або утримання місць розпусти, як і всій злочинності, є властивими процеси латентизації, що відчутно перевертають дійсні обсяги злочинності, пов'язаної з організацією протиправного надання сексуальних послуг. При цьому латентними слід вважати діяння, передбачені ст. 302 КК, відомості про які не потрапили до офіційної кримінально-правової статистики не залежно від причин їх приховування. Правильність цього підходу зумовлюється й тим, що всі опитані нами правоохоронці, тобто 100 % респондентів, зазначили, що про вони завжди знають принаймні про випадки створення й утримання місць розпусти, а так само сутенерства на підвідомчій їм території.